

Cinsel şiddeti önleme ve toplumsal cinsiyet eşitliğini destekleme yönergesi

Kadın Hekimlik ve Kadın Sağlığı Kolu tarafından hazırlanmış ve 3 Temmuz 2021 tarihinde gerçekleştirilen Türk Tabipleri Birliği 73. Büyük Kongresinde oy birliği ile kabul edilmiştir.

Türk Tabipleri Birliği:Toplumsal cinsiyetin, biyolojik olarak belirlenenin aksine, toplumsal olarak belirlenmiş güç ilişkisine dayanan cinsiyet rolleri olduğu, kadın ve erkek arasında kurulmuş eşitsiz ve hiyerarşik ilişkinin kendisin yapay, değişebilir, dönüştürülebilir bir ilişki olduğu, cinsel şiddetin, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin bir sonucu olarak ortaya çıktığı bilinciyle, şiddeti önlemenin yanı sıra, toplumsal cinsiyet eşitsizliği ile mücadele etmeyi hedefleyerek,

Dünya Sağlık Örgütü'nün tanımladığı gibi cinsel şiddeti; bir kişinin karşısındaki kişiyle arasındaki ilişki biçimi ne olursa olsun, o kişiden cinsel bir fayda ya da güç elde etme girişimi; sözle, baskıyla ya da herhangi bir cinsel eylemle kişiye yaklaşma, kişinin cinselliği üzerinde baskı kurma gibi davranışları sosyal, psikolojik ya da fiziksel güç yoluyla karşı tarafa uygulaması olarak kabul ederek,

Cinsel şiddetin yaşanmadığı, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlandığı bir meslek örgütü'nün yaratılmasına katkıda bulunmak için, cinsel taciz, cinsel saldırı ve kadına yönelik her türlü şiddete karşı duyarlılık ve farkındalık yaratmak, bunlara ilişkin tutum, davranış ve eylemleri engellemek, cinsel şiddete uğrayanların kendilerini güvenle ve daha açık ifade etmelerini

ve güçlenmelerini sağlamayı hedefleyerek, olayın nasıl yaşandığını değil, gerçekleşmiş olmasını dikkate alan bir yaklaşımı önceleyerek,

Kişiler arasındaki ilişkileri sıkı bir disipline sokmayı, rızaya dayalı ilişkileri önlemeyi, belirli bir cinsel ahlaki dayatmayı ve özgür tartışma ortamını engellemeden,

Sessiz kalmanın rıza göstermek olmadığını, rızanın sürekliliğinin esas olduğunun, her zaman geri alınabileceğinin, unvan ve/veya mevki kullanılarak fiziksel ve/veya psikolojik güç kullanımı, tehdit, korku, baskı altına alma, gözdağı verme, hile ve kandırma ile alınan sesli ya da sessiz onayın rıza olarak kabul edilemeyeceğinin farkında olarak, bu yönergeyi kabul etmiştir.

1. AMAÇ

Hekimlerin, meslektaşlarına veya üçüncü kişilere yönelik cinsiyet, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği veya bir başka temelde ayrımcılık göstermesini ; cinsel şiddeti ve kadına yönelik her türlü şiddeti önlemek ve bunların kaynağı olan toplumsal cinsiyet eşitsizliği ile mücadele etmek için; Türk Tabipleri Birliği Cinsel Şiddeti Önleme ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Destekleme Birimleri Eşgüdüm Kurulu ile Tabip Odaları Cinsel Şiddeti Önleme ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Destekleme Birimlerinin yapısını, görevlerini ve çalışma esaslarını düzenlemektir.

2. KAPSAM

Bu Yönerge, taraflardan en az birinin hekim olması halinde, birbirlerine karşı veya (üçüncü kişilere, kadınlara, LGBTİ+ ve çocuklara) cinsel şiddet, istismar ve kadına yönelik her türlü şiddeti yer ve zaman sınırlaması olmaksızın kapsar.

3. DAYANAK

Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi (CEDAW), Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi, Kadınlara Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi (İstanbul Sözleşmesi), Çocukların Cinsel Sömürü ve Cinsel İstismara Karşı Korunmasına İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi (Lanzarote. Sözleşmesi), 6284 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu, TTB Hekimlik Meslek Etiği Kuralları, 10 Haziran 2017 tarihli 68. TTB Büyük Kongresinde kabul edilen Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Tutum Belgesi esas alınarak hazırlanmıştır.

4. TANIMLAR

Bu Yönergede geçen;

Cinsiyet: Cinsiyetler arasındaki genetik ve biyolojik farklılıkları,

Toplumsal cinsiyet: Kadınlık ve

erkekliğin (ve ikili cinsiyet sisteminin) toplumsal olarak kurulduğunu, kadın ve erkeklerle atfedilen rol ve sorumlulukların içinde yaşanan tarihsel, toplumsal ve coğrafi koşulların bir ürünü olduğunu,

Cinsel kimlik: Bireylerin kendi iç dünyasında kendisini nasıl tanımladığını, kişisel ve özel kimliği,

Cinsel yönelim: Kişinin düşünce, duygusu ve davranışsal olarak cinsel çekim duyduğu cinsiyete göre tanımlanan özelliğini,

Cinsel Şiddet:

e.1) Cinsel saldırı: Bir kimsenin vücut dokunulmazlığının, kişinin rızasına dayalı olmayan cinsel nitelikli davranışlarla süreklilik arz etmek zorunda olmaksızın ihlal edilmesini,

e.2) Cinsel taciz: Fiziksel temas olmaksızın gerçekleştirilen, kişinin rızasına dayalı olmayan ve süreklilik arz etmesi gerekmeyen cinsel nitelikli söz, tavır veya diğer davranış biçimlerini,

e.3) Flört şiddeti: İlişki içerisinde fiziksel, cinsel, psikolojik, sosyal ya da herhangi bir iletişim aracı kullanılarak şiddet içeren davranışlarda bulunulmasını,

e.4) Ayrımcılık: Cinsiyeti, cinsel yönelimi ya da cinsiyet kimliği nedeniyle bir kişi ya da gruba, aynı ya da benzer konumda olan diğer kişilere göre keyfi olarak eşit davranmamayı,

e.5) Israrlı takip: Fiili, sözlü, yazılı olarak ya da herhangi bir iletişim aracı, kullanılarak kişinin güvenliğinden endişe etmesine neden olacak şekilde kişide fiziki veya psikolojik açıdan korku ve çaresizlik duygusu yaratan/yaratabilecek olan ve kişiyi baskı altında tutan her türlü cinsel tutum ve davranışı,

Çocuk istismarı: 18 yaşın altındaki çocuklarla bir yetişkin arasında her türlü cinsel edimi,

Kurul: Türk Tabipleri Birliği Cinsel Şiddeti Önleme ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Destekleme Birimleri Eşgüdüm Kurulunu,

Birim: Tabip Odası Cinsel Şiddeti Önleme ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Destekleme Birimini

Yönetim Kurulu: Birimin bünyesinde oluşturulduğu Tabip Odası Yönetim Kurulu'nu

Merkez Konseyi: Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyini

Başvurucu: Cinsel şiddete maruz kaldığı veya tanık olduğu iddiasıyla Eşgüdüm Kurulu'na, Birime, Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi'ne ya da Oda Yönetim Kuruluna başvuran kişiyi ifade eder.

5. TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ EŞGÜDÜM KURULUNUN OLUŞUMU ve GÖREVLERİ

Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi tarafından, Cinsel Şiddeti Önleme ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Destekleme Birimleri Eşgüdüm Kurulu kurulur. Kurulun bir üyesi Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi'nin kadın üyeleri arasından, en az iki üyesi Türk Tabipleri Birliği Kadın Kolu tarafından önerilen üyeler arasından, geriye kalan üyeler ise birimlerin belirleyip bildireceği kişiler arasından olmak üzere 9 kişiden oluşur.

Kurulun görev süresi 2 yıldır. 2 yılın sonunda Kurulun bilgi ve deneyiminin sürekliliğini sağlamak için en az üç üyenin görevine devam etmesi amaçlanır ve bu doğrultuda çaba sarf edilir.

Kurul aşağıdaki faaliyetlerde bulunur:

a) Toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlandığı bir meslek örgütünün oluşturulması, bu çerçevede cinsel şiddet ve kadına yönelik her türlü şiddete karşı farkındalık ve duyarlılık yaratmak için eğitim, tanıtım ve benzeri çalışmalar düzenler.

b) Yurt içindeki ve yurt dışındaki kadın örgütleri başta olmak üzere, kamu ve özel kurum ve kuruluşlar ile cinsel şiddet ve kadına yönelik şiddet konularında çalışmak üzere iş birliği yapar, platformlar oluşturur veya var olan platformlara ve çalışmalara katılır.

c) Bütün tabip odalarında cinsel şiddet ve kadına yönelik her türlü şiddet

şikayetleri için etkili, güvenilir, gizlilik ilkesine uygun, başvuranın beyanının esas alındığı bir başvuru mekanizması oluşturulması için çalışır.

d) Birimlerin çalışmalarının geliştirilmesi, deneyim ve bilgi aktarımının sağlanması için düzenli toplantılar yapar.

e) Birimi bulunmayan oda bölgelerinde odalara ya da Merkez Konseyine yapılan başvurularda Birim olarak görev yapabilir.

f) . Bu yönerge kapsamındaki olaylardan haberdar olması halinde kendiliğinden harekete geçerek, ilgili bölgeden Birim var ise Birim tarafından yok ise bizzat inceleme yürütmek üzere ilgililer ile iletişim kurar. Kurul, birim gibi görev yaptığı durumlarda birimlerin inceleme yöntemini uygular. Bu halde Birimlerin çalışmalarında Oda Yönetim Kurulu'na verilen görevler TTB Merkez Konseyine verilmiş sayılır.

6. BİRİMLERİN KURULUŞU

Tabip Odası Yönetim Kurulları tarafından, Cinsel Şiddeti Önleme ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Destekleme Birimi kurulur. Birimde travma alanında deneyimli bir kadın psikiyatristin yanı sıra, tekrarlayan travmaya yol açmayacak görüşme teknikleri konusunda deneyim sahibi olan bir kadın hekim, kadın hekimlik komisyonundan en az bir ve Yönetim Kurulundan en az bir kadın üyenin yer alması teşvik edilir, gözetilir.

Birim, Odaların üye sayısı ve görev alacak gönüllü hekim sayısı dikkate alınarak en az üç, en fazla yedi üyeden oluşur. Birimin görev süresi 2 yıldır. 2 yılın sonunda birimin bilgi ve deneyiminin sürekliliğini sağlamak için üç üyeli birimlerde en az bir, 5 üyeli birimlerde en az 2 ve 7 üyeli birimlerde en az 3 üyenin birimdeki görevine devam etmesi amaçlanır ve bu doğrultuda çaba sarf edilir.

Yönergenin tamamına QR telefonunuza okutarak ya da <https://www.ttb.org.tr/mevzuat/sayfasından> ulaşabilirsiniz

